

गुण-दर्शन : लॉस एंजलीसमधील स्तुत्य कार्यक्रम

'गुण- दर्शन' या लॉस एंजलीसमध्ये , श्री. गोपाळराव मराठे यांनी गेली ३० वर्ष चालवलेल्या कार्यक्रमाचे नांव अगदी संपूर्णपणे सार्थी आहे , जेथे सगळ्यांनाच , अगदी ४ - ५ वर्षांच्या मुलांपासून ते मोठ्यांपर्यंत आपले कला-गण सदर करण्याची संधी मिळते .

अशाच धर्तीवर 'न्यूजर्सी' येथे छोटासा कार्यक्रम चालत असे. गोपाळराव जेव्हां न्यूजर्सीहून कॅलिफोर्नियात आले, तेव्हां त्यांना लॉस एंजलीस येथेही गुण-दर्शनचा कार्यक्रम सुरु करायची कल्पना सुचली. 'गुण-दर्शन' कार्यक्रमाचे तीन उद्देश होते. एक म्हणजे लहान मुलांना संगीत, व कला क्षेत्रात आवड उत्पन्न करून आपापले कौशल्य जोपासणे आणि त्यात प्रगती करणे. दुसरा हेतू असा की अमेरिकेत मराठी संस्कृती लहान मुलांच्याद्वारे टिकवणे आणि पुढे चालू ठेवायची प्रेरणा देणे. सध्याच्या कॉम्प्युटरयुगामुळे बरीच २५ ते ३५ वयोगटातील मराठी मुले येथे आली आहेत. त्यांना येथील जुन्या स्थानिक मराठी कुटुंबाशी मिसळण्याची संधी प्राप्त करून देणे.

गुण-दर्शन कार्यक्रमात त्यामुळे , नवीन आलेल्या कुटुंबाची लहान मुले आणि स्थानिक लोकांची मुले एकत्र येतात. कार्यक्रमात सर्वांना भाग घ्यायची मुभा आहे , वयाचे बंधन नाही. नातवंडापासून ते आजोबांपर्यन्तची सर्व मंडळी उत्साहाने भाग घेतात. अनिवासी मराठी मुला-मुलींचे पालक , आजी , आजोबाही आवर्जून उपस्थिती लावतात. कार्यक्रम दर महिन्याआड लॉस एंजलीस परिसरातील स्थानिक मराठी कुटुंबाच्या घरी ठेवला जातो. साधारणपणे ५०-७० माणसांची यजमानांच्या घरी सोय असल्यामुळे आगाऊ सूचना देऊन , येणाऱ्या व्यक्तींची नांवे ई-मेल दवारे मागवली जातात.

कार्यक्रमात गायन , वादन , कविता-वाचन , जादूचे प्रयोग , तसेच न-नाट्य प्रकार , ज्याच्यात आयत्यावेळी विषय देऊन एखादी एकांकिका सादर करणे अशा विविध कलांचा समावेश असतो. तसेच 'कविता-पूर्ती' हा कार्यक्रमही केला जातो , ज्यात कवितेसाठी एखादा विषय देऊन उपस्थितांमधील प्रत्येकाने त्यावर कमीत कमी दोन ओळींची कविता करायची. सर्वात विशेष म्हणजे येथील स्थानिक

लहान मुळे , ज्यांना मराठी नीटसे बोलता येत नाही त्यांच्या सादरीकरणाचे. त्याची मजाही वेगळीच असते. सुरुवातीला प्रोत्साहनार्थ लहान मुलांना पारितोषिके देण्यात आली होती , परंतु , नंतर ती प्रथा बंद केली. गोपाळरावांनी त्यांच्या संगीत वेडामुळे हा कौतुकास्पद उपक्रम स्वतःचा वेळ खर्च करून हाती घेतला आणि त्यांची वर दिलेली तीन उद्दिष्टे साध्य केली.

गोपाळराव मराठे स्वतः मायक्रोबायोलॉजी मधील Ph. D. असून कॅलिफोर्नियातील प्रख्यात हॉस्पिटलमधून ते सेवानिवृत्त झाले आणि येथील स्थानिक कॉलेजमधून ते अर्ध-वेळ अध्यापनही करतात. भारतातून येथे कार्यक्रम सादर करण्यासाठी आलेल्या बहुतेक सर्व प्रख्यात गायक-गायिकांना त्यांनी पेटीची (हार्मोनियम) साथ दिली आहे. विशेषत: सुधीर फडके यांच्याशी त्यांचा घरोबा होता , आणि आता श्रीधर फडके यांच्या बरोबरही तो कायम राहिला आहे. येथील , श्री. विजय पाठारे यांनी लिहिलेला भारताबाहेरील पहिला मराठी अल्बम ' परंपरा ' त्यांनी केला , ' ऐलतीरावर ' या अल्बमसाठी संगीत दिले , ' अशी पाखरे येती ' , ' अवघी दुमदुमली पंढरी ' , ' राग रंग तरंग ' असे एकापेक्षा एक सरस कार्यक्रम बसवून बृहन महाराष्ट्र मंडळाच्या वेगवेगळ्या अधिवेषानांतून सादर केले. अनुराधा पौडवाल यांच्या ' स्वरांजली ' या अल्बमला संगीत दिले आहे , तसेच दिल्लीच्या दूर-दर्शन वर ' आरोही ' हा भजनांचा कार्यक्रम केला. एव्हढेच नव्हे , तर Hollywood च्या काही चित्रपटांच्या संगीत नियोजनाची संधीही त्यांनी उत्तमपणे पार पाडली. लॉस एंजलीस मधील Music Circle साठीही ते हातभार लावत असतात. तर अशा या विविध पैलू असणाऱ्या गोपाळरावांचे गुण-दर्शन सारखे कार्यक्रम येथील लोकांपुढे आणण्यासाठी केलेल्या मेहनतीचे आणि बुद्धिमत्तेचे कौतुक करावे तेव्हढे थोडेच.

- प्रमोद तेंडुलकर

रिव्हर साईड , कॅलिफोर्निया

tendulkarp@hotmail.com